

LBRIS

We know
books

M. FETHULLAH GÜLEN

REFLECȚII DIN CORAN

Comentarii asupra unor versete

t...
TRITONIC
Tritonic Books

București – 2026

REFLECȚII DIN CORAN

Comentarii asupra unor versete

M. Fethullah Gülen

Traducerea din limba engleză realizată de Asociația pentru Dialog și Valori Universale
(email: info@advu.ro).

Drepturile de traducere în limba română: Asociația pentru Dialog și Valori Universale,
prin contract de la Blue Dome Press, SUA.

Editor coordonator: **Abdula Irsel.**

Copyright © ADVU și Tritonic 2026 pentru ediția prezentă.

Toate drepturile rezervate, inclusiv dreptul de a reproduce fragmente din carte.

TRITONIC

Str. Coacăzelor nr. 5, București

e-mail: editura@tritonice.ro

www.tritonice.ro

Tritonic București apare la poziția 18 în lista cu Edituri de prestigiu recunoscut în
domeniul științelor sociale (lista A2) (CNATDCU):

http://www.cnatdcu.ro/wp-content/uploads/2011/11/A2_Panel41.xls

Colecția: Asociația pentru Dialog și Valori Universale.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

GÜLEN, FETHULLAH

Reflecții din Coran : comentarii asupra unor versete / M. Fethullah

Gülen. - București : Tritonic Books, 2026

ISBN 978-606-749-914-8

2

Coperta: Alexandra Bardan

Grafica copertei și fotografia autorului prin amabilitatea Blue Dome Press.

DTP: Ioan Dorel Radu

Editor: Rebeca Cojocaru

Comanda nr. ADVU02/2026

Bun de tipar: Iunie 2026

Tipărit în România

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări, fără acordul scris al editorului, este
strict interzisă și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

Cuprins

Cuvânt înainte.....	7
Introducere.....	22
Sura Al- Fatiha (Deschizătoarea).....	26
Sura Al- Baqara (Vaca).....	28
Sura 'Al 'Imran (Neamul lui Imran).....	99
Sura An-Nisa' (Femeile).....	122
Sura Al-Ma'ida (Masa).....	134
Sura Al-'An'am (Vite).....	148
Sura Al-'A'raf (Creste de ziduri).....	160
Sura Al-'Anfal (Prăzile).....	166
Sura At-Tawba (Căința).....	174
Sura Yunus (Iona).....	181
Sura Hud.....	193
Sura Yusuf (Iosif).....	196
Sura Ar-Ra'd (Tunetul).....	207
Sura Ibrahim (Avraam).....	210
Sura Al-Hijr.....	213
Sura An-Nahl (Albinele).....	216
Sura Al-'Isra' (Călătoriei în noapte).....	219
Sura Al-Kahf (Grota).....	221
Sura Maryam (Sura Maria).....	246
Sura Ta-Ha.....	256
Sura Al-'Anbiya' (Profeții).....	264
Sura Al-Hajj (Pelerinajul).....	272
Sura An-Nur (Lumina).....	275
Sura Aș-Şu'ara (Poetii).....	280
Sura An-Naml (Sura Furnicilor).....	293
Sura Al-Qasas (Povestirea).....	306
Sura Al-'Ankabut (Păianjenul).....	319

Sura Luqman.....	322
Sura Al-'Ahzab (Aliati).....	325
Sura Saba'.....	328
Sura Ya Sin.....	333
Sura Sad.....	339
Sura Al-Mu'min (Dreptcredinciosul).....	341
Sura Fussilat (Versetele tâlcuite).....	345
Sura Aş-Şura (Sfatul).....	353
Sura Al-Fath (Biruința).....	358
Sura An-Najm (Stelele).....	365
Sura Ar-Rahman (Cel Milostiv).....	368
Sura Al-Waqi'a (Faptul).....	370
Sura Al-Haşr (Adunarea).....	380
Sura Al-Munafiqun (Fățarnicii).....	387
Sura At-Talaq (Lepădarea).....	391
Sura At-Tahrim (Opreliște).....	394
Sura Al-Djinn (Djinnii).....	396
Sura Al-'A'la (Prea-Înaltul).....	398
Sura Ad-Duha (Lumina zilei).....	401
Sura Aş-Şarh (Deschiderea).....	407

Cuvânt înainte

*Căci nu ne-a fost lăsat nimic, afară de înțelegerea
Coranului cu care musulmanul este binecuvântat.¹*

Sayyidina 'Ali al-Murtada

Lăudat fie Allah, Domnul lumilor, iar pacea și binecuvântările fie asupra Profetului, căruia i-a fost revelat Coranul, și asupra Familiei și Companionilor săi iubiți. Integrarea cunoștințelor teoretice și a gândirii în acțiuni este o practică foarte rară și, într-adevăr, potrivit multora, este chiar imposibilă. Fără îndoială, această observație este adevărată într-o anumită măsură, dar există întotdeauna și excepții, precum lucrările lui Fethullah Gülen. Cercetător renumit și om al acțiunii și al ideilor, Gülen completează cu această nouă lucrare colecția sa actuală de peste cincizeci de cărți.

Reflecții din Coran constituie un studiu și un comentariu asupra unor versete alese din Coran. Lucrarea aduce în atenție subtilitățile și detaliile revelate din aceste versete, explicându-le în ordinea în care apar în Sfântul Coran. Din primele rânduri se poate observa că autorul cunoaște foarte bine cărțile clasice de comentarii asupra Coranului și că și-a construit lucrarea de față pe baza acestor cărți. Un alt aspect care poate

¹ Când, Ali, Dumnezeu să fie mulțumit de el, a fost întrebat: „A lăsat oare Trimișul lui Dumnezeu ceva familiei sale (Ahl al-Bayt)?”, el a răspuns: „Pe Cel Care desface boabele și semințele și le face să rodească și Care a creat omenirea și toate creaturile vii desăvârșit, jur că Mesagerul lui Dumnezeu nu ne-a lăsat nimic în afară de înțelegerea Coranului, cu care este binecuvântat musulmanul, și ceea ce se află în aceste pagini (indicând doar câteva hadisuri scrise acolo)” as-Suyūti, al-Itqān fī Ulūm al-Qur'ān (The Perfect Guide to the Sciences of the Qur'ān), 2/179, Cairo, 1368.

Sura Al – Fatiha (Deschizătoarea)

În numele lui Allah Cel Milostiv, Îndurător

Numai pe Tine Te adorăm...

(Al – Fatiha 1:5)

Ne vom concentra atenția asupra începutului versetului, unde se poate observa că pronumele „pe Tine” cu funcția sintactică de complement este plasat înaintea verbului predicativ „adorăm”. O astfel de topică transmite ideea de exclusivitate: „O, Dumnezeu, din toată inima mărturisim și recunoaștem că Tu ești Singurul către care ne îndreptăm pașii, înaintea căruia ne închinăm și la care căutăm mângâiere. Credem că doar atunci când suntem alături de Tine putem dobândi liniștea și pacea.”

O altă subtilitate care trebuie remarcată aici este timpul verbal; în verset nu s-a folosit *‘abadnā* (am adorat) la timpul trecut, ci Dumnezeu Cel Atotputernic s-a folosit de *na’budu* la timpul prezent. *‘Abadnā*, care este forma de trecut a verbului *‘A-Ba-Da*, are înțelesul de „Am izbutit!” sau „Am reușit!”. O astfel de întrebuintare a verbului ar reprezenta o încălcare sau, într-un fel, o noțiune contrară însuși spiritului adorării, având în vedere că sună asemenea unei realizări personale, care implică sentimentul de mândrie, de parcă am fi împlinit deja ceva și am reușit să ducem la bun sfârșit ceea ce ne-am propus doar prin forțe proprii. Cu alte cuvinte, ar însemna că omul credincios a ajuns deja unde și-a propus, îndeplinindu-și pe cont propriu datoria în ceea ce privește adorarea.

Cu toate acestea, *na’budu*, care este forma de prezent a verbului *‘A-Ba-Da*, sugerează faptul că datoria nu a fost încă

îndeplinită, lucru care nu duce la înțelegere greșită. Având sensul „Te adorăm”, *na’budu* se referă la intenția și hotărârea noastră de a ne recunoaște veșnica neputință și sărăcia înaintea Prezenței lui Dumnezeu. Această idee poate fi parafrazată astfel: „O, Doamne! Nu ne vom sacrifica libertatea decât Ție și nu vom îngenunchea cu umilință în fața nimănui. Ne îndreptăm către Tine, căci vrem să Te slujim și să Te adorăm; ochii noștri sunt ațintiți doar spre Tine. Suntem cuprinși de dorința de a ne supune Ție și de a ne ruga. Ne îndepărtăm de tot afară de Tine, dorim să ne ținem tari în fața tuturor lucrurilor care nu Îți sunt pe plac și pe care nu le dorești. Dorim să Te adorăm cu adevărat; tragem nădejde că vei primi intenția noastră drept adorare. Îți cerem îngăduință, nu proporțional cu numărul de lucruri pe care le-am făcut, ci cu numărul celor pe care ne-am propus să le facem”.

Valoarea predicativă a verbului *na’budu* sau „adorăm” (care este conjugat atât pentru a indica timpul verbului, cât și persoana întâi plural) subliniază, de asemenea, faptul că nu doar cel credincios se confruntă cu astfel de gânduri. Sperând că toți gândesc în acest mod, el mărturisește: „Prin această cerere, mă aflu în acord cu toți ceilalți credincioși”. Printr-o astfel de alianță decisivă și un acord hotărâtor, credinciosului îi sunt insuflate aceași intenție, confirmare și mărturisire, pe care le au toți credincioșii, și astfel se îndreaptă înspre prezența Dumnezeului cel Atotputernic Care împlinește toate nevoile. În felul acesta, ei se pot elibera de gândurile rele involuntare, insuflate de Satana, și pot zugrăvi o formă desăvârșită de adorare îndreptată către Divinitatea Desăvârșită.

Sura Al- Baqara (Vaca)

*Aceasta este Cartea, cea fără îndoială;
Ea este Călăuză pentru cei smeriți.
(Al – Baqara 2:2)*

În acest verset, cuvântul arab *hudā*, sau „Călăuză” apare nedeclinat. Având în vedere că folosirea cuvântului în arabă implică o călăuzire abstractă, care nu a fost obținută prin efort sau acțiune, versetul sugerează faptul că nu putem descoperi călăuza sau, în esență, scopul final către care aspirăm, fără să fi depus niciun efort. Terminându-se și cu *tanwīn* (sufix care marchează un articol nehotărât)⁴, cuvântul devine *hudan* – conform gramaticii limbii arabe, dacă un concept este folosit la forma nearticulată/nedeclinată, atunci se dorește folosirea sensului ideal al cuvântului. Prin urmare, nu există nicio îndoială că această Carte este o Călăuză divină transcendentă pentru cei smeriți. Este călăuza desăvârșită pentru cei smeriți, deoarece în ei nu se află nicio îndoială cu privire la ea și sunt gata să respecte atât poruncile Religiei (*ash-sharī'atu'l-gharra*), cât și principiile care guvernează natura (*ash-sharī'atu'l-fitriyya*). Cei smeriți sunt întotdeauna gata să recunoască adevărul și pentru că nu sunt întinați, sunt singurii care pot avea parte de „călăuza desăvârșită”.

Cu toate acestea, conceptul de „călăuzire” se repetă la sfârșitul acestei părți din *surah*: „*Aceia (cei smeriți) sunt sub călăuzirea Domnului lor*” (Al – Baqara 2: 5)⁵. Aici „călăuzire”,

substantiv provenit din verb, simbolizează o „călăuzire activă”, obținută prin credință și fapte bune/drepte. Asta înseamnă o materializare a potențialei călăuziri care se găsește în Coran. Din expresia „*pentru cei smeriți*” deducem că pentru a ajunge la o astfel de călăuzire este nevoie de dobândirea unui nivel desăvârșit de smerenie. Primii pași sunt credința și cunoașterea lui Dumnezeu, iar cel de pe urmă este mulțumirea lui Dumnezeu cel Atotputernic. În cele din urmă, așa cum clar spune versetul, doar cei care se pot ridica la nivelul unei astfel de călăuziri, vor fi izbăviți.

Din acest ultim verset înțelegem că această „călăuzire” depinde de faptul că a fost creată de Dumnezeu. Totuși, este nevoie de comportamentul și dorințele pe care oamenii și le exercită prin intermediul liberului arbitru, dacă scopul unei asemenea călăuziri este de a asigura siguranța și confortul în această lume și de a deveni o cale de izbăvire în Viața de Apoi.

În concluzie, prima „călăuzire” reprezintă cauza, iar cea de-a doua este rezultatul binecuvântat. Ambele sunt răspunsul la rugăciunea „*ihdīnā*” sau „*Pe drumul drept Tu fii-ne Călăuzitor*”, rugăciune din capitolul anterior al-Fātiḥah (1:6), și servesc drept îndrumare pentru cei aflați pe cale.

⁴ N.T. Poate fi an, un, in, adică cele trei vocale care se utilizează în limba arabă plus litera n. Marchează în general cazurile nominativ, acuzativ, genitiv.

⁵ N.T. Traducere personală. Traducerea oficială realizată de prof. George Grigore este „*Aceia sunt călăuziți de Domnul*”.

În inimile lor este o boală, iar Allah le va spori boala și vor avea ei parte de chinuri dureroase pentru ceea ce au mințit.

(Al – Baqara 2: 10)

Există exegeți ai Coranului care interpretează sintagma „Allah le va spori boala”, asociind-o cu sentința „pedeapsa trebuie să fie pe măsura nelegiurii”. Cu toate acestea, ar fi mai potrivit să înțelegem sintagma în felul următor: „Allah le va spori boala” nu numai pentru că gândurile lor sunt mânjite de răutate, ci și pentru că le pun în aplicare ori de câte ori au ocazia. Cu cât fac mai mult rău, cu atât mai mult îi cuprinde boala, transformându-se astfel într-un cerc vicios – acestea sunt consecințele. Gândurile rele care nu pot fi dezrădăcinate din inimă sau mai rău, dacă respectiva persoană nici măcar nu își dorește să scape de astfel de gânduri, dau naștere la rândul lor unor alte gânduri și fapte rele; iată cum se năruiește o persoană fățarnică. Prin urmare, este mai înțelept să interpretăm a doua jumătate a versetului – „Allah le va spori boala” – drept consecință firească a unui astfel de cerc vicios.

Așa cum sănătatea este natura noastră vitală, iar boala apare în viața noastră neprevăzut, tot așa ne naștem cu o fire sănătoasă (de a face binele), bolile spirituale fiind, de asemenea, accidentale. Cei care nu au grijă de sănătatea inimii lor sau cei care nu își impun anumite restricții, vor constata că această facultate divină a fost infestată de virusuri. O abatere poate deschide calea unei alte abateri, o greșeală poate duce către un păcat mai grav, care la rândul lui poate duce chiar la necredință, cel mai grav păcat. O mică abatere la centru poate căpăta proporții mult mai mari la periferie.

Dacă boala din inimă se manifestă ca alterare sau neîncredere în credință, atunci poate fi necredință sau negare; dacă lanțurile ce țin legate păcatul și necredința nu sunt zdrobite prin ajutor Divin, atunci este posibil ca un astfel de păcat să sfârșească în negare și necredință. Uneori, asemenea fățarnici, care se îndoiesc de tot ceea ce primesc în suflet de la Dumnezeu, au impresia că toți suferă, prinși în ghearele aceleiași boli, ceea ce le amplifică neliniștea interioară. La rândul ei, neliniștea îi împovărează cu și mai multă îndoială și negare, iar ei se zvârcolesc în durerea sufletelor; sunt sufocați de suferințele pe care și le-au imaginat în mintea lor, una după alta, deoarece cred că toți sunt la fel de necredincioși, nechibzuiți și neserioși precum ei înșiși.

*Starea lor este ca pilda aceluia care a aprins un foc și,
când a luminat ceea ce se afla împrejurul lui, le-a luat
Allah lumina lor⁶ și i-a lăsat în întunecimi și nu mai
zăresc nimic.*

(Al – Baqara 2: 17)

Acest verset ilustrează limpede lumea interioară a fățarnicilor, comparând-o cu starea celor care, în întunericul nopții, nu prețuiesc lumina. Fățarnicii din primii ani ai islamului au coexistat cu musulmanii; astfel, din când în când, puteau să întrezărească lumina credinței, cel puțin cu coada ochiului. Însă disensiunile din inimile și mințile lor nu le-au îngăduit să se hrănească așa cum trebuie din această lumină.

Fățarnicii s-au uitat, dar nu au putut vedea făclia din mâna binecuvântatului Profet, pentru că fie privirea lor frivolă a zădărnicit și a întunecat lumina, fie deziluzia le-a întunecat firea naturală și aptitudinile. Din exterior părea că privesc, dar în fața luminii orbitoare a făcliei, în loc să își îndrepte întreaga atenție pentru a vedea, au diminuat, prin îndoială și neîncredere, dinamismul care se pusese în mișcare în sufletul lor, făcându-l complet inefficient. Mai mult, departe de a se folosi de lumină pentru a înainta pe cale, au conceput planuri cu privire la modul în care ar putea aprinde un foc din ea; cuvântul „aprinde” din verset pare să se refere la ambele interpretări.

Necredincioșii, pe de altă parte, nu erau familiarizați cu credința și lumina ei revelatoare. Nu experimentaseră niciodată atmosfera ei feerică și binecuvântată. Acesta este motivul pentru care, odată ce necredincioșii au simțit lumina credinței, nu au abandonat-o niciodată și s-au străduit să ducă o viață de devoțiune sinceră. Acest lucru se datorează faptului că există

⁶ Raportul singular – plural: cineva aprinde focul pentru o singură persoană, iar lumina se revarsă asupra tuturor.

o diferență clară între necredință și credință. Pentru necredincioși, era ca și cum s-ar fi trezit la o nouă viață și ar fi lăsat în urmă o viață complet diferită și puteau manifesta respect față de Islam, cu întreg farmecul lui. Chiar și comparația dintre musulmanii care se nasc și trăiesc pe pământ musulman și cei care îmbrățișează Islamul mai târziu în viață scoate la iveală aceeași realitate.